

Міністерство освіти і науки України
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
E-SCIENCE SPACE (Польща)
Державний університет м. Піза (Італія)
Бартинський університет (Туреччина)
Азербайджанська державна морська академія (Азербайджан)
Термезький державний університет імені Ойбека (Узбекистан)
Туркменський державний педагогічний університет імені Сейітназара Сейді (Туркменістан)
Академія Державної пенітенціарної служби (Україна)
Сумський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (Україна)
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої Дню юриста*

7 жовтня 2022 р.

Суми - 2022

УДК 340.12:316.42 (477)

Р 38

*Рекомендовано до друку вченою радою
Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка
(протокол № 2 від 29 вересня 2022 р.)*

Редакційна колегія:

О.М. Іваній – завідувач кафедри права та методики викладання правознавства
Сумського державного педагогічного університету імені
А.С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент
А.М. Кучук – професор кафедри права та методики викладання правознавства
Сумського державного педагогічного університету імені
А.С. Макаренка, доктор юридичних наук, професор

Р38 Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Дню юриста (м. Суми, 7 жовтня 2022 р.). – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2022. – 298 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Збірник буде корисним для науково-педагогічних працівників, які цікавляться питаннями права, а також для здобувачів вищої освіти при підготовці до навчальних занять з правничих дисциплін і їх поглибленого вивчення.

***Матеріали подано в редакції авторів тез. Оргкомітет не несе
відповідальності за їх зміст та автентичність***

УДК 340.12:316.42

© СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2022

© Колектив авторів, 2022

Корякін О.О.

Аспекти монетизації оприлюднених на стримінгових сервісах аудіовізуальних творів в контексті авторського права 97

Легка О.В.

Актуальні питання правової регламентації реєстрації геномної інформації людини в Україні 101

Озерський І.В.

Врегулювання спору за участі медіатора (у розумінні п. 2 ч. 1 ст. 1 закону України «про медіацію» від 16.11.2022) 104

Пастух І.В.

Особливості захисту авторського права на NFT об'єкти в мережі інтернет 108

Пелих А.Д.

Загрози інформаційній безпеці. поняття та основні критерії класифікації 112

Сігалова Ю.О.

Правове регулювання авторського права в мережі інтернет в Україні 115

Фоломєєва Н.А.

Використання фонограм типу «мінус один» відповідно до норм авторського права 118

СЕКЦІЯ 6.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО 122

Касич Є.Ю.

Інновації в системі правосуддя, шлях до збільшення ефективності суду 123

Кісіляк Д.В.

Проблеми доступності та ціноутворення медіаційних послуг з врегулювання цивільно-правових спорів 124

Лісова Є.

Предмет та система сучасного цивільного процесу в Україні 127

Мох Т., Ком'яга А.

Цивільний процес в умовах воєнного стану 129

Рукіна Д.О.

Санкції як один із засобів у механізмі регулювання цивільних правовідносин .. 132

Шейн Д.С., Дегтяр Р.О.

Інститут медіації та цивільний процес: сучасні реалії 135

Штефан А.С.

Чинність прав на твір, щодо якого укладається ліцензійний договір 139

Штода Д., Логінова М.

Захист права власності у разі його обмеження з метою забезпечення позову 143

СЕКЦІЯ 7.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ В СВІТЛІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ 147

Булачек В.Р., Романцова С.В.

Терміновий заборонний припис як особливий інструмент захисту постраждалої особи 147

Дьяков М.В.

Кримінальне правопорушення та склад кримінального правопорушення 151

Іваненко Г.В., Столяр Ю.М.

Концептуальність інституту кримінальної відповідальності в юридичній науці 154

Іваній О.М.

*Мох Тетяна,
викладач кафедри ТСВФП
Ком'яга Анатолій,
старший викладач кафедри ТСВФП
Одеський державний університет
внутрішніх справ*

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Актуальність даної теми полягає в тому, що у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації на територію України були порушені, численні норми міжнародного права та статуту ООН. На жаль, цивільні права та свободи українців порушують ледь не щодня. Проте, ніхто не має права порушувати чи якимось чином обмежувати наші конституційні права, крім випадків уставлених законодавством, навіть через во-

енний стан. Так як, у даний період часу, кількість правопорушень, лише збільшилася. Тому органи державної влади, через співпрацю з місцевим самоврядуванням, зобов'язані забезпечити захист прав та законних інтересів громадян. Таким чином, відповідно до ЗУ « Про правовий режим воєнного стану» , а саме ст.10: «Неприпустимість припинення повноважень органів державної влади, інших державних органів в умовах воєнного стану». Зазначено наступне: «повноваження судів не можуть бути припинені, а скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється». Це означає, що навіть у період воєнного стану в якому ми проживаємо на даний момент, цивільне судочинство не може бути припинено. Проте, виникає ряд запитань, зокрема як діяти, якщо особа не з'явилась в зал судового засідання в умовах воєнного стану. Отже, виникає нагальна потреба внесення змін та доповнень до цивільного законодавства, оскільки залишається багато не розглянутих питань, а змін до ЦПК внесено не було.

Проблематика стосується того аспекту, що ЗУ « Про правовий режим воєнного стану», був опублікований ще у 2015 році під час анти терористичної операції, ніяких змін чи доповнень до нього, які стосувалися б цивільного судочинства у зв'язку з подіями, що відбуваються на даний момент не було.

Дійсно в ст.10 даного закону вказано про неприпустимість припинення повноважень органів державної влади, зокрема і суду, проте самого процесуального порядку дій не має. Останні зміни та доповнення були внесені до ЦПК, ще у 2021 році. Також, був поданий законопроект № 7316, з приводу внесення змін до ЦПК, проте ніяких змін знову внесено не було. Ще одним не розглянутим питанням є дистанційне здійснення правосуддя в умовах воєнного стану, яке на даний момент є відхиленням.

Таким чином, виникає необхідність у внесенні змін та наступних доповнень до Цивільного Процесуального Кодексу:

1. У зв'язку з тим, що на сьогодні діє режим воєнного стану, необхідність у здійсненні цивільного судочинства, лише збільшується, тому варто додати ще один окремий розділ, який мав би назву: « Цивільне судочинство в умовах воєнного стану», в даному розділі доцільним було б розглянути наступні питання:

1.1 ведення дистанційного правосуддя, так як на сьогодні діє дистанційне залучення учасників справи до судового розгляду, чому б не здійснювати правосуддя в цивільних справах дистанційно. Наприклад, якщо особа знаходиться в одному регіоні України, а оскільки територіальну підсудність її справи було змінено, то чому потрібно обов'язково

їхати в інший регіон, коли це небезпечно та незручно. Дана процедура, є зручною та доцільною у даний період часу, так як є такі випадки, коли позивач, відповідач і адвокат знаходяться за кордоном, через військові дії. Тому в таких випадках суддя, міг би проводити розгляд справи дистанційно, а документи подані до суду, обов'язково повинні бути скріплені електронним підписом учасника справи;

1.2 як діяти судді, якщо позивач, відповідач чи свідок не з'являються до судового засідання, під час воєнного стану? Зрозуміло, що необхідно відкласти судові засідання та перенести його, проте якщо особа не з'являється вже тричі. Скільки разів потрібно відкладати судовий розгляд справи, та чи є в цьому необхідність? Виникає потреба регулювання даного питання. Наприклад, якщо особам було повідомлено про дату судового засідання, та у них не має поважних причин не прийти і вони не повідомили про це суду, то необхідності відкладати розгляд справи не має. Виходить, що особа, сама за власним бажанням не бажає щоб її позов було розглянуто, а права захищено.

1.3 У діючому ЦПК, а саме ст.274, зазначено випадки, коли розгляд справи здійснюється в порядку спрощеного позивного провадження там визначено лише три випадки. Виникає, питання чому у період воєнного стану, не можливий спрощений порядок розгляду цивільної справи, так як справ багато, звісно кожна ситуація є важливою, оскільки були порушені права людини, а людина це найвища соціальна цінність. Проте, така процедура значно полегшила б та пришвидшила розгляд цивільних справ на сьогодні;

1.4 Ще одним важливим питанням, є те, що суддям також потрібен час, аби адаптуватися до сучасних умов. Як діяти, відповідно норм чинного ЦПК, коли на вулиці війна, а відповідно до діючого законодавства під час воєнного стану повноваження судів не можуть бути припинені, а скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється? В даному випадку, варто розробити перелік тих справ скорочення чи прискорення розгляду яких все ж буде можливим. Зокрема це може стосуватися випадків, коли позивач є не проти прискореного варіанту розгляду справ, або якщо дане порушення є малозначним.

1.5 Розглянути можливість звільнення від доказування та пред'явлення доказів у справах, відносно яких було змінено територіальну підсудність, чи у випадках, коли особа не може пред'явити докази через їх знищення агресором.

1.6 Збільшити термін подання позовної заяви, у цивільних справах, у випадках коли особа не могла подати її у зв'язку з тим, що не мала можливість виїхати зі свого місцезнаходження, через обмеження ру-

ху та небезпеку; відсутність мобільного зв'язку та інтернету; коли місцева пошта не працювала через воєнні дії, або ж її взагалі було знищено.

Отже, не зважаючи на те, що зараз діє режим воєнного стану права та свободи наших громадян мають бути захищені. Судовий розгляд справ, обов'язково повинен продовжуватися. Судді мають навчитися діяти відповідно до сучасних умов. Для того, аби розгляд цивільних справ відбувався швидче та ефективніше варто додати новий розділ до ЦПК під назвою: « Цивільний процес в умовах воєнного стану»

Список використаних джерел:

1. ЗУ «Про правовий режим воєнного стану»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Цивільно процесуальний кодекс
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
3. Дмитро Луспеник: « Цивільний процес в умовах воєнного стану»
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1286728/>